

Formandsskifte i L&F Kvæg fra 1. november

Christian Lund stopper som formand – bestyrelsen mødes til konstituering onsdag den 29. oktober

Christian Lund stopper som formand for Landbrug & Fødevarer, Sektor for Kvæg, med virkning fra 1. november. Han stiller op som borgmesterkandidat i Vejen Kommune og vil frem mod kommunalvalget koncentrere sin indsats om lokalpolitik. Bestyrelsen forbereder nu en konstituering med udpegning af ny formand.

"Verden forandrer sig hele tiden, og det er vigtigt at landbruget følger med, så vi fortsat er en stærk erhvervsklynge. Jeg er stolt af det, vi har opnået og af de mange dygtige mennesker, jeg har samarbejdet med i erhvervet. Det har været en stor ære at repræsentere de danske kvægbrugere i mange år," siger Christian Lund.

Bestyrelsen mødes onsdag den 29. oktober til et ekstraordinært møde med det formål at konstituere sig.

Nuværende næstformand Karsten Willumsen udtaler:

"Vi har i bestyrelsen taget beslutningen til efterretning og holder et ekstraordinært bestyrelsesmøde, hvor den konstitueres med en ny formand," siger nuværende næstformand for Landbrug & Fødevarer Sektor for Kvæg, Karsten Willumsen, og fortsætter:

"Jeg vil gerne takke Christian for alle de år, han har viet sit liv til det politiske arbejde i landbruget. Han har gjort en stor forskel, som jeg er sikker på, at han også kommer til at gøre i kommunalpolitik."

Christian Lund har været en del af bestyrelsen siden 2007, blev næstformand i 2008 og formand i 2017. I perioden har han repræsenteret sektoren i arbejdet med politiske rammevilkår, dokumentation og faglige indsatser. Om beslutningen om at træde tilbage siger han:

"Jeg har prøvet at gøre det bedste ud fra de evner, jeg nu engang har og altid med den enkelte landmandsfamilie i centrum. Men nu er tiden kommet til at fokusere 100 procent på lokalpolitik og gøre en forskel for borgerne i Vejen Kommune."

Når Christian Lund udtræder af bestyrelsen, indtræder suppleant Niels Henrik Keinicke som fuldgældigt medlem. Den praktiske håndtering af konstitueringen og fordelingen af poster afklares på bestyrelsesmødet den 29. oktober.

Forud for konstitueringen fortsætter arbejdet i sektorens igangværende spor, herunder dialogen med mælkeproducenter, samarbejde i værdikæden og sager om faglig udvikling på bedrifterne. De konkrete prioriteringer for den kommende periode fastlægges af bestyrelsen efter konstitueringen.

Mød din nye formand

Det KvægNYT, du sidder med i hånden, er trykt umiddelbart før den nye bestyrelse har konstitueret sig.

Derfor kan vi ikke præsentere den nye formand her i bladet, men lyt med i KvægLYT, hvor vi fanger den nye formand til et interview:

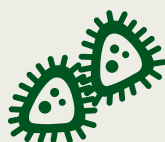
Fremtidens kælvningsafdelinger

Det hele begynder i kælvningsafdelingen. Her skal tages hensyn til dyrevelfærd, arbejdssikkerhed og smittebeskyttelse. Erfaringer fra afprøvninger på Danmarks Kvægforskningscenter i Foulum viser, at god plads, kælvning i enkeltkælvningsbokse og velfungerende inventar ikke blot opfylder lovkrav, men giver markante fordele for både ko, kalv og kollega.

Enkeltboks gavner ko, kalv og kollega

Det er koens naturlige instinkt at søge væk fra flokken, når hun skal kælte. I en enkeltkælvningsboks får hun ro, og kalven er beskyttet mod smitte og forstyrrelser. Det mindsker stress for ko og kalv, og gør arbejdet mere sikkert for staldens medarbejdere. Erfaringer viser, at uro i fællesområdet øger risikoen for skader og fejlregistreringer.

Tænk smittebeskyttelse ind fra start

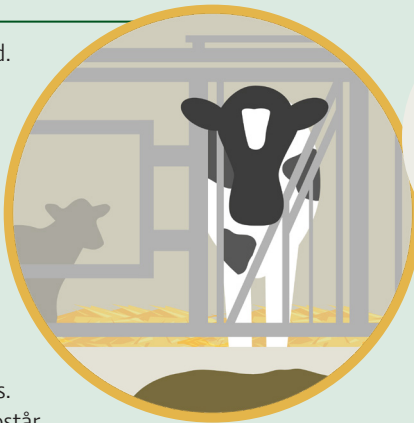
Kælvningsafdelingen er et af de mest sårbare steder i stalden, når det gælder smitte. Den nyfødte kalv skal beskyttes mod smitsomme sygdomme, og det hjælper enkeltkælvningsbokse med høj hygiejne til. Det skal være muligt at rengøre boksene mellem hvert hold, og det skal være nemt at strø, så boksene til alle tider er velstrøede og tørre. Drivveje og foder skal holdes adskilt for at undgå forurening af foderet.

Faste rutiner, tydelige drivgange og ledelåger gør det lettere for én person at flytte koen rettidigt, og dermed beskytte både kalv og kollega.

Sikkerhed først – hver dag

Kælvning kræver ro, plads og forudsigelighed. Det er her, risikoen for ulykker er størst, både for mennesker og dyr. En ko omkring kælvning kan reagere pludseligt og uforudsigeligt, og derfor skal omgivelserne være indrettet, så man kan komme sikkert til og fra boksen. Gode flugtveje, mandehuller og solide låger er ikke luksus, men en nødvendig del af sikkerheden.

Inddrag medarbejderne aktivt, når kælvningsafdelingen skal planlægges eller justeres. De ved, hvor trængsel og farlige situationer opstår i hverdagen, og deres erfaringer kan forebygge ulykker. Det er en god idé at sætte sikkerhed på dagsordenen ved faste tavlemøder og løbende følge op, når rutiner ændres. Når alle ved, hvor de skal stå, og hvordan koen skal håndteres, bliver arbejdet omkring kælvning lettere og mere sikkert.

Få det nu fikset

En løs bolt eller en hængende låge virker måske som en bagatel. Men i kælvningsafdelingen kan små fejl få store konsekvenser. Fjern reb, midlertidige hegn og defekte låger, før de bliver en risiko. Når inventaret fungerer, øges sikkerheden, og arbejdet glider lettere for alle i stalden.

Testet i praksis på Danmarks Kvægforskningscenter

To typer kælvningsafdelinger er blevet testet i praksis, baseret på idéoplæg fra kataloget Fremtidens Kælvningsafdelinger, på Danmarks Kvægforskningscenter (DKC) ved AU Viborg - Forskningscenter Foulum.

Formålet var at undersøge, hvordan indretning, plads og inventar påvirker både dyr og mennesker. Erfaringerne var tydelige: Ro, god plads og velfungerende inventar gør hele forskellen.

Køerne søgte instinktivt mod de mest rolige områder og brugte gerne faste afskærmninger til at trække sig væk fra flokken før kælvning. Køer, der kælvende i fællesboksen, blev meget ofte forstyrret af de øvrige køer både under kælvning og lige efter. Det gav megen uro i flokken. Der opstod ofte farlige situationer, når medarbejdere skulle flytte ko og kalv fra fællesområdet.

Forsøgene viste også, at små mangler hurtigt kan blive til store problemer. For korte ledelåger og låger, der ikke sluttede tæt, skabte utryghed og risiko for kalve på afveje, mens korrekt udformede bokse og mandehuller gav både ro og sikkerhed.

Erfaringerne fra afprøvningen på DKC er blevet indarbejdet i det opdaterede inspirationskatalog over fremtidens kælvningsafdelinger.

Mere inspiration

Du finder meget mere viden og inspiration til løsninger i kataloget **Fremtidens Kælvningsafdelinger**, udgivet af SEGES Innovation med støtte fra Mælkeafgiftsfonden. Kataloget er netop opdateret med erfaringer fra de nye forsøg på Foulum.

m²

God plads giver ro og sikkerhed

Plads handler ikke bare om arealkrav og regler, men om dyrenes velfærd, sikkerhed i stalden og trivsel. For lidt plads skaber uro og hierarkiske kampe, hvor især lavt rangerende køer er udsatte for stress og skader. Tag højde for at der kan være en ujævn kælvningsfordeling og i perioder flere dyr i kælvningsafdelingen. Derfor bør der være rigeligt plads i både fællesforberedelsesområde og enkeltbokse.

Anbefalingen at have et strøet areal på min 10 m² for køer af stor race og 8 m² for køer af lille race i en fællesforberedelsesboks. Anbefaling for enkeltkælvningsbokse er min. 16 m² for de store racer og min. 14 m² for de små racer. Det giver langt mere ro, bedre arbejdsgange og større sikkerhed. Enkeltkælvningsboksen bør være kvadratisk, ikke aflang.

Søg rådgivning til din stald

Alle stalde er forskellige, og din kælvningsafdeling skal passe til dine dyr og dine medarbejdere, rutiner og behov.

Derfor er det en god idé at søge rådgivning hos din bygningskonsulent og besætningsdyrlæge, før du går i gang med at bygge om eller justere til.

Nyhed:

Kuldestressalarm i DMS hjælper kalve gennem kolde perioder

Fra november kan du lettere beskytte kalve mod kuldestress. En ny alarmfunktion i DMS giver besked, når temperaturen falder til kritiske niveauer og hjælper med at forebygge sygdom samt dødelighed hos dine kalve.

Funktionen består af to alarmer, der hjælper dig med at reagere i tide:

< 5 grader (marts–september): Aktiveres, når temperaturen er under 5 grader i mere end 12 timer og minder dig om at sætte forebyggende tiltag i gang.

< 0 grader (hele året): Aktiveres, når temperaturen har været under frysepunktet i mere end 3 dage og kræver hurtig indsats.

Når alarmen lyder, kan du for eksempel øge mælkemængden, bruge kalvejakkere, varmelamper og ekstra halm. Alarmen kobles til dine egne data i DMS, så du både kan handle nu og analysere effekten i Power BI.

Læs mere om kuldestressalarmerne på LandbrugsInfo.

Græsensilage i foderet gav ro

– og bedre resultater velfærd

Kjargaarden har indført græsensilage som fast del af Dansk Kalv-rationen. Kvægrådgiver Henrik Hansen Bonde fra Velas har finjusteret foderet til både slagtekalve og -kvier.

Beslutningen udsprang af både strategi og praksis. Da bedriften begyndte at lave Premiumkvier, steg behovet for græsensilage markant – og med et stort areal slætgræs gav det mening at bruge græs bredere, også til Dansk Kalv.

"Vi har tænkt på græs i længere tid, men det praktiske skulle på plads," fortæller driftsleder på Kjargaarden, Lasse Mølby Nielsen. Premiumkvierne krævede meget græs, så første slæt blev designet til høj fordøjelighed til brug for Dansk Kalv, mens senere slæt bevidst blev lavet tungere til brug for kvierne. Det gav ensartethed i blandekarret og tydelige synergier mellem mark og stald.

Praksis på Kjargaarden

Overgangen var ikke "bare at hælde græsensilage i blandingen". Lasse peger på styring af forbrug i stakkene, tørstofmålinger og rutiner hver dag – især i varme perioder. Første slæt er porøst og let at blande, men kun hvis snittet i stakken og opblanding sidder i skabet.

"Finder du en god melodi, er der ikke de store udfordringer," siger han.

Den første afprøvning af det nye fuldfoder viste, at ensilagen til kvierne skulle designes tungere; siden er slættidspunkter og blandinger blevet trimmet, og dagligdagen glider nu uden foderskift.

Rationen og resultaterne

Kvægrådgiver Henrik Hansen Bonde fra VELAS har lagt strategien: Høj energitildeling til Dansk Kalv, og mere struktur i kvierens ration, så de fodres efter at opnå en tilvækst på 950-1.000 g/dag. Målet er at opnå bedre resultater ved at fodre Dansk Kalv sundere, dvs. mere 'vomvenligt', uden at gå på kompromis med energioptagelsen og tilvæksten.

"Det er altid rart at se en fin stigende tilvækstkurve – og endnu bedre, når foderforbruget samtidig falder," siger han.

Næste skridt er at løfte græsandelen i Dansk Kalv-rationen fra cirka 10 til 20 procent, når kvaliteten er på plads, og samtidig skubbe HP-pulpen ud af rationen. Målet er en foderration med lidt højere energi og lavere fylde, så kalvene kan opnå en højere grovfoderandel – og samtidig holde kvierne omkring 950-1.000 g/dag daglig tilvækst.

Viden om velfærd

I en række videoer har Landbrug & Fødevarer Sektor for Kvæg i samarbejde med SEGES Innovation fokus på at højne dyrevelfærd. Peter Raundal, afdelingsleder i SEGES Innovation, præsenterer en række tiltag og krav, som er gældende for køerne i stald og på græs.

Klovsundhed

Klovsundhed er vigtigt for, at du har en velfungerende kvægproduktion. Klovlidelserne er meget ofte smertefulde og nedsætter dermed koens velfærd.

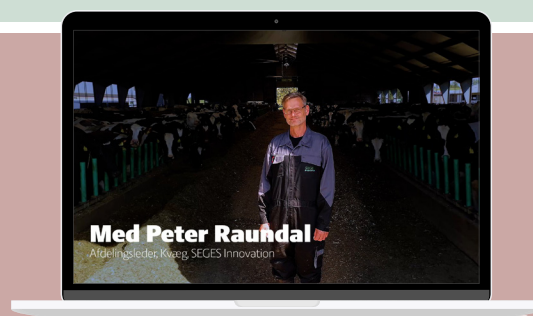
"Der skal være faste rutiner for at opdage de akut halte køer, så de kan tages fra og undersøges i tide," forklarer Peter Raundal og fortsætter:

"For at kunne gøre det sikkert for både dyr og personale er det samtidig vigtigt, at der er en behandlingsfacilitet på bedriften. Det skal også være nemt kan få koen ind i faciliteten for at tilse den."

Kælvning

Som en af de mest stressede perioder i koens liv, er det vigtigt at have fokus på velfærd, når koen kælder.

"Køer og kvier skal kælte i en enkeltkælvningsboks, medmindre kælvningen foregår på græs hvor koen eller kvien kan søge væk fra flokken.

Reglen om enkeltkælvningsboks er indført, for at koen skal kunne kælte uforstyrret for andre køer og for at sikre god smittebeskyttelse for den nyfødte kalv," fortæller Peter Raundal.

Børster

Som en vigtig del af inventaret i kostalden, skal køerne have adgang til kobørster. I hvert afsnit, som køerne går i, skal der være en børste per 50 køer.

"Vi skal kunne give køerne reelt hudpleje. Det er en vigtig og naturlig adfærd for dem og børsterne er rigtig gode til at understøtte hudplejen," siger Peter Raundal.

